

Skatteutskottets betänkande

1981/82:63

om bensinskatteuppbörd, m.m. (prop. 1981/82:201)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1981/82:201 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
2. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
3. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdesskatt.

I propositionen föreslås ändringar i bestämmelserna om inbetalning till statsverket av skatterna på bensin, olja och fasta bränslen. Genom ändringarna förkortas den genomsnittliga kredittiden för de skattskyldiga med tio dagar fr. o.m. den 1 januari 1983.

Vidare föreslås att rätten till avdrag för ingående mervärdesskatt som tas ut vid import till landet skall inträda tidigast när tullverkets tullräkning har mottagits av den skattskyldige. Detta innebär att avdraget för ingående mervärdesskatt som tas ut vid import kommer de skattskyldiga till godo i genomsnitt 23–24 dagar senare än som nu är fallet. De nya bestämmelserna föreslås gälla i fråga om tulltaxeringsbeslut som meddelas den 1 juli 1982 eller senare.

I propositionen föreslås också att råolja, som nu är en mervärdesskattepliktig vara, görs skattefri på samma sätt som bensin, eldningsolja m. fl. produkter. Härigenom elimineras de ränte- och likviditetsfördelar som importörerna av råolja nu kan uppnå. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 1982.

Kredittiden för betalning av de centralt utfärdade tullräkningarna bör förkortas med 10 dagar till 15 dagar. Ändringen bör genomföras fr. o.m. den 1 juli 1982 genom att generaltullstyrelsen fattar beslut härom

De föreslagna åtgärderna innebär en för statsverket positiv ränteeffekt som kan beräknas till ca 425 milj. kr. per år och till ca 270 milj. kr. för budgetåret 1982/83. Därutöver uppkommer en engångsförstärkning av budgeten för budgetåret 1982/83 om ca 4 200 milj. kr.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957: 262) om allmän energiskatt

Häriigenom föreskrivs att 22 och 23 §§ lagen (1957: 262) om allmän energiskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

Skatt, som skall *erläggas* till riksskatteverket, skall redovisas för bestämda *redovisningsperioder*. Dessa *äro*

a) i fråga om skatt för bränsle, kalenderkvartal, och

b) i fråga om skatt för elektrisk kraft, debiteringsperiod, eller vad angår kraft som framställts av producent utan yrkesmässig distribution, kalenderkvartal.

Med debiteringsperiod skall förstås

a) i fråga om konsumentgrupp, för vilken utfärdas räkningar, som för hela gruppen avse i huvudsak en och samma tid (månad, kvartal eller annan tidsperiod utgörande år eller del därav): ifrågavarande tid, även om flera avläsningar skett under tiden, samt

b) i fråga om konsumentgrupp, för vilken avläsningar ske successivt och utfärdade räkningar i anslutning härtill för olika abonnenter inom samma grupp avse olika tider: den tidsperiod (månad, kvartal eller annan tidsperiod utgörande år eller del därav), under vilken avläsning beräknas ske för hela eller den väsentliga delen av konsumentgruppen.

Riksskatteverket *äger, om särskilda skäl därtill äro*, fastställa annan tidsperiod såsom redovisningsperiod.

Skatt, som skall *betalas* till riksskatteverket, skall redovisas för bestämda redovisningsperioder. Dessa *är*

a) i fråga om skatt för bränsle, *två kalendermånader räknat från kalenderårets början*, och

Riksskatteverket *får, när det finns särskilda skäl*, fastställa annan tidsperiod såsom redovisningsperiod *för skatt på elektrisk kraft*.

23 §

1 mom. Deklaration av den som är registrerad enligt 6 § skall *insändas* till riksskatteverket senast *vid utgången av kalendermånaden efter varje redovisningsperiod* och innehålla uppgift om de bränslen, beträffande vilka skattskyldighet inträtt under redovisningsperioden.

2 mom. Deklaration av den som är registrerad enligt 11 § skall *insändas å tid och i ordning som i 1 mom.* sägs och innehålla uppgift om skattepliktig distribution och

1 mom. Deklaration av den som är registrerad enligt 6 § skall *ha kommit in* till riksskatteverket senast *den femte i andra månaden efter redovisningsperiodens slut* och innehålla uppgift om de bränslen, beträffande vilka skattskyldighet inträtt under redovisningsperioden.

2 mom. Deklaration av den som är registrerad enligt 11 § skall *ha kommit in* till riksskatteverket senast *vid utgången av kalendermånaden efter varje redovisningsperi-*

¹ Lagen omtryckt 1975: 272. Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 272.

Nuvarande lydelse

skattepliktig egenförbrukning under redovisningsperioden.

3 mom. Deklarationens netto-skattebelopp må, där beloppet icke utgöres av helt tiotal kronor, utföras med närmaste lägre tiotal kronor.

Riksskatteverket äger, om särskilda skäl därtill äro, föreskriva att deklaration skall insändas inom annan tid än som i 1 mom. sägs.

Föreslagen lydelse

od och innehålla uppgift om skattepliktig distribution och skattepliktig egenförbrukning under redovisningsperioden.

Riksskatteverket får, när det finns särskilda skäl, föreskriva att deklaration skall ha kommit in till verket inom annan tid än som anges i första stycket.

3 mom. Deklarationens netto-skattebelopp får avrundas nedåt till jämnt tiotal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

De äldre bestämmelserna om redovisningsperioder och deklarations-tider gäller fortfarande i fråga om redovisningsperioder som börjar före den 1 januari 1983.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961: 372) om bensinskatt

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1961: 372) om bensinskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*6 §²

Deklaration till riksskatteverket skall lämnas för *varje kalenderkvartal eller, när verket föreskriver det, för varje kalendermånad, varunder skattskyldighet har inträtt*. Riksskatteverket får, när särskilda skäl föreligger, medge att deklaration lämnas för helt kalenderår.

Deklaration skall ha inkommit till riksskatteverket inom en månad från utgången av beskattningsperioden. Riksskatteverket får medge att deklaration skall ha kommit in senare än som nu har sagts, dock senast inom tre månader från utgången av beskattningsperioden.

I deklarationen skall lämnas *uppgift om den myckenhet bensin, för vilken skattskyldighet inträtt under beskattningsperioden.*

Deklaration till riksskatteverket skall lämnas för *redovisningsperioder om två kalendermånader räknat från kalenderårets början*. Riksskatteverket får, när särskilda skäl föreligger, medge att deklarationen lämnas för helt kalenderår.

Deklarationen skall ha kommit in till riksskatteverket senast den tjugonde i andra månaden efter redovisningsperiodens slut.

I deklarationen skall *uppgift lämnas om den mängd bensin, för vilken skattskyldighet har inträtt under redovisningsperioden.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

De äldre bestämmelserna om beskattningsperioder och deklarationstider gäller fortfarande i fråga om beskattningsperioder som börjar före den 1 januari 1983.

¹ Lagen omtryckt 1975: 274. Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 274.

² Senaste lydelse 1979: 282.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968: 430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs att 8 och 17 §§ lagen (1968: 430) om mervärdeskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse
8 §²

Från skatteplikt undantas

1) skepp för yrkesmässig sjöfart, fartyg för yrkesmässigt fiske eller för bogsering, bärgning eller livräddning, luftfartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran samt del, tillbehör och utrustning till sådant fartyg eller luftfartyg, när varan säljes eller uthyres till den som äger fartyget eller luftfartyget eller den som varaktigt nyttjar detta enligt avtal med ägaren eller när varan införes till landet för ägarens eller nyttjanderättshavarens räkning,

2) krigsmateriel som är underkastad utförseljförbud och del till sådan krigsmateriel, när varan säljes till staten för militärt bruk eller för detta ändamål införes till landet för statens räkning,

3) läkemedel som utlämnas enligt recept eller säljes till sjukhus eller införes till landet i anslutning till sådan utlämning eller försäljning,

4) elektrisk kraft, värme samt gas och annat bränsle för uppvärmning eller energialstring, dock icke ved, torv, T-sprit eller annan fotogen än flygfotogen och fotogen för drift av snabbgående dieselmotor,

4) *råolja*, elektrisk kraft, värme samt gas och annat bränsle för uppvärmning eller energialstring, dock icke ved, torv, T-sprit eller annan fotogen än flygfotogen och fotogen för drift av snabbgående dieselmotor,

5) allmän nyhetstidning,

6) periodiskt medlemsblad eller periodisk personaltidning, när varan tillhandahålls utan vederlag eller till utgivaren, medlem eller anställd eller införes till landet under motsvarande förutsättningar, annan periodisk publikation som väsentligen framstår som organ för sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för religiöst, nykterhetsfrämjande, politiskt, miljövårdande, idrottsligt eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda handikappade eller arbetshindrade medlemmar samt utländsk periodisk publikation av annat slag när prenumeration på sådan publikation förmedlas mellan prenumerant och utländsk utgivare eller när sådan publikation inkommer direkt till prenumerant,

8) sådant alster av bildkonst som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

9) vatten från vattenverk,

10) varulager, inventarium och annan tillgång som tillhör verksamhet, när överlåtelse sker i samband med överlåtelse av verksamheten eller del därav, fusion eller liknande förfarande,

12) trycksak som är tullfri enligt tulltaxan (1977:975) och framkallad eller enbart exponerad mikrofilm, när varan införes till landet som gåva eller annars utan vederlag, samt spritdryck, vin, starköl, tobaksvara, cigaretter och cigaretthylsa vid införsel till landet i den ordning som

¹ Lagen omtryckt 1979: 304. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 885.

² Senaste lydelse 1979:1190.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

avses i 18 § 4 lagen (1977:293) om handel med drycker eller i 1 § andra stycket lagen (1961:394) om tobaksskatt,

13) frimärke, dock icke vid omsättning eller införsel i särskild för butiks-försäljning avsedd förpackning,

14) dentalteknisk produkt, när den tillhandahålles tandläkare, dental-tekniker eller den för vilken produkten är avsedd.

(Se vidare anvisningarna.)

17 §³

Skattskyldig som är redovisningsskyldig får med de begränsningar som anges i 18 § vid redovisning av skatt avdraga ingående skatt som hänför sig till förvärv eller införsel för verksamhet som medför skattskyldighet. Avdrag får göras även för ingående skatt som hänför sig till framställning för utgivares räkning av tryckt upplaga av sådan publikation som är undantagen från skatteplikt enligt 8 § 6. Rätt till avdrag föreligger för den redovisningsperiod då förvärvet eller införseln enligt god redovisningssed har bokförts eller borde ha bokförts om ej annat följer av andra stycket. Har medgivande enligt 5 a § andra stycket erhållits får avdrag göras först vid beskattningsårets utgång eller när betalning dessförinnan har erlagts. Avdrag för ingående skatt som hänför sig till förskotts- eller a conto-likvid får göras under den redovisningsperiod då betalning har erlagts eller, i fråga om byggnads- eller anläggningsentreprenad, när faktura med uppgift om skattens belopp har mottagits. Har skattskyldig försatts i konkurs inträder avdragsrätt senast vid konkursutbrottet i fråga om ingående skatt, som hänför sig till förvärv, införsel eller förskotts- eller a conto-likvid före konkursutbrottet.

Vid kreditköp med förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (1977:981) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. får avdrag för ingående skatt göras endast för skatt som belöper på vad som har betalats under redovisningsperioden. Motsvarande gäller när medgivande enligt 5 a § tredje stycket har lämnats och vid förvärv av avverkningsrätt till skog. Har skattskyldig övertagit annan skattskyldigs verksamhet eller del därav äger han rätt till avdrag för ingående skatt som hänför sig till den tidigare ägarens förvärv för verksamheten, i den mån denne skulle haft rätt till avdrag om skatten hade betalats av honom.

Vid kreditköp med förbehåll om återtaganderätt enligt konsumentkreditlagen (1977:981) eller lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. får avdrag för ingående skatt göras endast för skatt som belöper på vad som har betalats under redovisningsperioden. Motsvarande gäller när medgivande enligt 5 a § tredje stycket har lämnats och vid förvärv av avverkningsrätt till skog. *Rätten till avdrag för ingående mervärdeskatt som tas ut vid införsel till landet inträder tidigast när en av tullverket utfärdad tullräkning har mottagits av den skattskyldige.* Har skattskyldig övertagit annan skattskyldigs verksamhet eller del därav äger han rätt till avdrag för ingående skatt som hänför sig till den tidigare ägarens förvärv för verksam-

³ Senaste lydelse 1981: 1276.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

heten, i den mån denne skulle haft rätt till avdrag om skatten hade betalats av honom.

Delägare i samfällighet för vattenreglering, väghållning eller liknande ändamål får avdraga ingående skatt som hänför sig till samfällighetens förvärv med vad som belöper på hans andel i samfälligheten. Vad som nu har sagts gäller endast i den mån i samfälligheten deltagande fastighet används i verksamhet som medför skattskyldighet.

Äger ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller en svensk ömsesidig skadeförsäkringsanstalt (moderföretag) mer än nio tiondelar av aktierna i ett eller flera svenska aktiebolag (helägda dotterbolag) och tillhandahåller ett av företagen något annat av företagen en tjänst som inte är skattepliktig får det andra företaget göra avdrag för den skatt som belöper på det förstnämnda företagens förvärv eller införsel för tillhandahållande av tjänsten, i den mån avdragsrätt hade förelegat om förvärvet eller införseln hade gjorts av det skattskyldiga företaget. Vad nu har sagts gäller även aktiebolag vars aktier till mer än nio tiondelar ägs av ett eller flera helägda dotterbolag.

Förvärvar skattskyldig mot vederlag skattepliktig vara från den som ej är skattskyldig för omsättning av varan skall som ingående mervärdeskatt för den skattskyldige anses det belopp som skulle ha utgjort utgående mervärdeskatt för säljaren om denne hade varit skattskyldig för omsättningen. Vad nu har sagts gäller även den som är skattskyldig för förmedling som avses i punkt 3 första stycket av anvisningarna till 2 §.

Skattskyldig, som i annan verksamhet än serveringsrörelse tillhandahåller kost åt personal, äger rätt till avdrag för ingående skatt som hänför sig till andra förvärv för detta tillhandahållande än sådana som avser livsmedel eller andra förbrukningsvaror, i den mån ej annat följer av andra stycket av anvisningarna.

Redovisar skattskyldig olika verksamheter var för sig får överskjutande ingående skatt i en verksamhet kvittas mot utgående skatt i annan verksamhet.

Om återbetalning av överskjutande ingående skatt som ej kunnat kvittas föreskrivs i 49 §.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

De nya bestämmelserna i 17 § tillämpas på skatt enligt tulltaxeringsbeslut som meddelas den 1 juli 1982 eller senare.

Motionerna

Motion väckt med anledning av propositionen

1981/82:2492 av Joakim Ollén (m).

I motionen hemställs

1. att riksdagen beslutar avslå den del av propositionen som berör uppbörd av tull och införselmoms och hos regeringen begär ett nytt förslag med beaktande av vad som anförts i motionen.

2. att riksdagen därest yrkandet under 1 inte vinner bifall, beslutar att ikraftträdandedagen för ifrågavarande förslag skall vara den 1 januari 1983.

Motioner väckta vid allmänna motionstiden

1981/82:1572 av Erik Hovhammar m. fl. (m)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag om förkortad kredittid vid tullens centrala uppbördssystem.

1981/82:1699 yrkande 6 av Erik Wärnberg m. fl. (s)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar om en förkortning av kredittiden vid uppbörd av mervärdeskatt m. m. i enlighet med vad som anförs i motionen.

Utskottet

I propositionen föreslås ändrade bestämmelser i fråga om inbetalning till statsverket av skatterna på bensin, olja och fasta bränslen och beträffande rätten till avdrag för ingående mervärdeskatt vid import. I fråga om mervärdeskatten föreslås vidare att råolja blir undantagen från skatteplikt. Tiden för betalning av de centralt utfärdade tullräkningarna skall genom beslut av generaltullstyrelsen förkortas från 25 till 15 dagar. Ändringen i fråga om bensin och andra bränslen avses träda i kraft vid kommande årsskifte, medan övriga ändringar föreslås gälla fr. o. m. den 1 juli 1982.

Sammanlagt beräknas åtgärderna medföra positiva ränteeffekter för statsverket motsvarande 425 milj. kr. per år samt vissa engångsförstärkningar av budgeten under nästa budgetår.

Gemensamt för de föreslagna åtgärderna är att de innebär förkortade kredittider för näringslivet. När det gäller bensin och andra bränslen har inga invändningar riktats mot kreditförkortningen, som grundas på punktskatteutredningens förslag om enhetligare skattekredittider på punktskatteområdet. Inte heller undantaget från mervärdeskatt för råolja, som på ett enkelt sätt löser problemen med obefogade avdragsmöjligheter i samband med oljeimporten, har föranlett någon erinran.

Utskottet, som tidigare haft anledning att fästa uppmärksamheten på bl. a. bensinskattekrediterna finner förslagen på oljeområdet väl motiverade och tillstyrker därför propositionen i dessa delar.

I fråga om den ekonomiskt mest betydelsefulla delen av de föreslagna kreditförkortningarna, den som gäller en senareläggning av avdragsrätten för mervärdeskatt vid import, har Joakim Ollén i motion 2492 yrkat avslag. Om detta yrkande inte vinner bifall yrkar motionären i andra hand att ändringarna skall träda i kraft vid det kommande årsskiftet. Motionären hänvisar främst till de problem som kommer att möta speditörerna i egenkap av ombud för importörerna. I samband med att tulldeklarationsförfarandet och hemtagningssystemet infördes under första hälften av 1970-ta-

let övertog speditörsföretagen omfattande uppgifter som tidigare ombesörjts av tullverket och anställde därvid personal som friställdes från tullen. Som kompensation härför fastställdes enligt motionen den nu gällande kredittiden. Förslaget i propositionen innebär enligt motionären att huvuddelen av näringslivet, de tvåmånadersredovisande företagen, får lämna staten kredit i 64 dagar. Han finner det anmärkningsvärt att konsekvenserna för näringslivet inte belysts närmare i propositionen.

Sveriges speditörsförbund har muntligen och skriftligen framfört i huvudsak samma invändningar till utskottet. Förbundet står också tillsammans med Sveriges industriförbund och Sveriges grossistförbund som undertecknare av en skrivelse till utskottet som också mynnar ut i en begäran om avslag på propositionen i denna del eller ett senareläggande av ikraftträdandet till den 1 januari 1983. Organisationerna riktar i denna skrivelse skarp kritik mot de brister i beslutsunderlaget som de ansett sig kunna konstatera inte bara i fråga om den här behandlade propositionen utan även när det gäller andra skatteförslag som lagts fram under våren 1982. De finner inte regeringens handläggning av dessa ärenden försvarbar.

Utskottet vill beträffande kredittiden i samband med uppbörd av mervärdesskatt vid import först konstatera att förslaget i propositionen får anses helt tillgodosäkrande 6 i den under allmänna motionstiden väckta motionen 1699 av Erik Wörnberg m. fl. (s). När det gäller de brister i beslutsunderlaget som påtalas av Joakim Ollén och näringslivets företrädare kan utskottet i princip biträda uppfattningen att det skulle ha varit till fördel om propositionen hade byggt på än mer allsidig och på vanligt sätt remissbehandlad utredning. En sådan ordning skulle emellertid ha medfört betydande försening av besluten. Utskottet utgår från att alla väsentliga invändningar från näringslivets sida har förts fram till budgetdepartementet och utskottet under ärendets gång och anser det i dagens ekonomiska situation vara angeläget att alla åtgärder som kan bidra till att förbättra statsfinanserna blir prövade utan onödig omgång. I den allmänna åtstramningspolitiken finns det enligt utskottets mening inte skäl att undanta förmåner för näringslivet som tillkom under ett helt annat ekonomiskt klimat och med ett väsentligt lägre ränteläge. Man kan visserligen göra långtgående beräkningar av importörernas kreditläge och få fram värden som tyder på att statsverket genom förslaget skulle komma att i stor utsträckning låna pengar av importörerna. Som departementschefen framhåller i propositionen är syftet främst att skapa neutralitet mellan import och inhemsk försäljning. Den enklaste beskrivningen av förslaget är att hänvisa till att det helt överensstämmer med den faktureringsmetod som är huvudregel för mervärdesskatteredovisningen. Den som köper en skattebelagd vara får vid denna metod avdragsrätt först när säljarens faktura bokförs. På samma sätt föreslås nu importören få avdragsrätt först när han mottagit tullräkningen. Utskottet är väl medvetet om att senareläggningen

av avdragsrätten, motsvarande 23 eller 24 dagars kortare kredittid övergångsvis kan komma att medföra vissa ekonomiska problem för näringslivet i allmänhet och för speditörerna i synnerhet. Det bör emellertid inte vara förenat med alltför stora svårigheter för speditörerna att i samråd med sina uppdragsgivare finna lösningar som möjliggör fortsatt uppbördsverksamhet vid importen. Skulle å andra sidan speditörerna våga att medverka förutsätter utskottet att tullverket och importörerna gemensamt skall kunna bemästra uppbördsproblemen. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 2492 och tillstyrker propositionen i denna del.

Vad slutligen gäller förkortningen av kredittiden vid tullens centrala uppbördssystem med 10 dagar finner utskottet att yrkandet i motion 1572 av Erik Hovhammar m. fl. (m) om en motsvarande förkortning med fem dagar blivit tillgodosett. Mot bakgrund av att tulluppbörden till mer än 90 % utgörs av mervärdeskatt kan det från konstitutionella utgångspunkter te sig anmärkningsvärt att beslut om sådan inskränkning av tiden för skatteinbetalning kan fattas av tullstyrelsen, medan skattefrågor i övrigt skall behandlas av riksdagen. Utskottet, som inte har något att erinra mot kreditförkortningen som sådan, förutsätter att frågan om beslutsordningen kommer att uppmärksammas vid den fortsatta utredning om tullagstiftningen varom regeringen nyligen beslutat, och tillstyrker propositionen också i den här behandlade delen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motion 1981/82:2492 och med anledning av motionerna 1981/82:1572 och 1981/82:1699 yrkande 6 samt med bifall till proposition 1981/82:201

dels antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
2. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
3. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,

dels godkänner den i propositionen aviserade förkortningen av tiden för betalning av tullräkningar.

Stockholm den 29 april 1982

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Wilhelm Gustafsson (fp), Rune Carlstein (s), Olle Westberg i Hofors (s)*, Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c)*, Bo Forslund (s), Olle Grahn (fp), Anita Johansson (s), Bo Södersten (s) och Bengt Wittbom (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av Knut Wachtmeister, Bo Lundgren och Arne Svensson (alla m) som

dels anför följande:

Det kan enligt vår mening anföras bärande skäl för en förkortad inbetalningstid för bensinskatt och skatt på andra oljeprodukter. Vi finner det vidare uppenbart att de företag som redovisar mervärdeskatten månadsvis fått omotiverade kreditförmåner vid import och att bestämmelserna därför bör korrigeras i detta avseende. Mot denna bakgrund anser vi förslaget att undanta råolja från mervärdeskatteplikt vara en lämplig lösning medan vi finner de föreslagna avdragsbestämmelserna för mervärdeskatt vid import i förening med den aviserade förkortningen av tullkredittiden vittna om ett ensidigt fiskalt tänkande som inte beaktar näringslivets situation eller behov av tid för omställning. Huvuddelen av näringslivet, alltså de företag som är tvåmånadersredovisare, lämnar redan med nuvarande regler staten en mervärdeskattekredit under 12 dagar. Motiven för att förkorta kredittiderna för dessa företag förefaller därför minst sagt dunkla. Den neutralitet mellan import och inhemsk försäljning som departementschefen åberopar till stöd för åtgärden måste enligt vår mening anses vara ett tveksamt argument eftersom resonemanget inte tar hänsyn till de faktiska affärshållandena utan enbart de fiskala reglerna. Även om vi med hänsyn till det statsfinansiella läget till nöds anser oss kunna godta förslaget som sådant framstår det som helt oacceptabelt att bestämmelserna föreslås gälla redan fr. o. m. den 1 juli 1982. Förslaget innebär att näringslivets årliga räntekostnader ökar med omkring en halv miljard kronor i förening med vissa engångseffekter som under nästa budgetår ökar statsinkomsterna med över 3 miljarder kronor. Dessa kostnader måste betalas av någon och uppenbarligen kommer därvid framför allt speditörerna övergångsvis i en bekymmersam ekonomisk situation. Effekten blir sannolikt att de mindre speditörsföretagen med begränsade resurser i första hand blir utslagna. Den brådska som utskottet anser nödvändig när det gäller mervärdeskatte-tereglerna och tullkredittiden står i en klar kontrast till den försiktighet som iakttas när det gäller förkortningen av tiden för uppbörd av bensinskatt m. m., som genomförs i etapper och där den nu föreslagna förkortningen skall träda i kraft först vid det kommande årsskiftet. Denna skillnad torde mindre bero på oro för de multinationella oljebolagens likviditet än på att bensinskattefrågan grundligt utretts av punktskatteutredningen, som lagt fram sitt förslag efter överläggningar med oljebolagen. Näringslivets företrädare har i fråga om de ändrade mervärdeskatte-tereglerna efterlyst en motsvarande behandling och riktat kritik mot regeringen för det bristande beslutsunderlaget i detta och vissa andra fall. Vi ansluter oss till denna kritik, som vi finner välgrundad.

Under de angivna förutsättningarna anser vi det vara ett minimikrav att näringslivet och i synnerhet speditörsföretagen får viss tid på sig för att genomföra den föreslagna omställningen och vi förordar därför att riksdagen så till vida bifaller yrkandet i motion 2492 att de nya mervärdeskatte-reglerna vid import skall börja tillämpas på varor som tulltaxeras under den sista tvåmånadersperioden 1982.

dels anser att utskottet bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionerna 1981/82:1572, 1981/82:1699 yrkande 6 och 1981/82:2492 samt proposition 1981/82:201

dels antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
2. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
3. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt med den ändringen att ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande som reservanternas förslag betecknade lydelse:

Utskottets förslag

De nya bestämmelserna i 17 § tillämpas på skatt enligt tulltaxeringsbeslut som meddelas den 1 juli 1982 eller senare.

Reservanternas förslag

De nya bestämmelserna i 17 § tillämpas på skatt enligt tulltaxeringsbeslut som meddelas den 1 november 1982 eller senare.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

dels godkänner den i propositionen aviserade förkortningen av tiden för betalning av tullräkningar.